

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 18. jula 2022 godine
Br.ref.: RK 2024/22

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI
u

slučaju br. KI 147/21

Podnosilac

Sinan Sinani

**Zahtev za ocenu ustavnosti presude Rev. br. 2/2021 Vrhovnog suda
Kosova od 12. aprila 2021. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Sinan Sinani iz sela Daševac, opština Srbica (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Arber Fazliu, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Rev. br. 2/2021 Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu Vrhovni sud) od 12. aprila 2021. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita Imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 13. avgusta 2021. godine, podnosilac zahteva je putem pošte podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 19. avgusta 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Gresa Caka Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi).
7. Dana 24. septembra 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva, istim obaveštenjem Sud je zatražio od pravnog zastupnika podnosioca zahteva i podnosioca zahteva da sudu dostave ovlašćenje za zastupanje.
8. Dana 7. oktobra 2021. godine, pravni zastupnik podnosilac zahteva je dostavio sudu traženo ovlašćenje.
9. Dana 3. marta 2022. godine, Sud je kopiju zahteva prosledio Vrhovnom sudu.
10. Dana 17. marta 2022. godine, podnosilac zahteva je Sudu dostavio dodatna dokumenta odnosno relevantne presude redovnih sudova.
11. Dana 11. maja 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Sud, na osnovu spisa predmeta i zahteva podnosioca Sud zapaža, da je u ovom predmetu vezano za istu imovinu pokrenuto dva odvojena paralelna sudska

postupka i to krivični postupak vođen protiv A.H vezano za protivzakonitu prodaju dela sporne parcele i postupak za utvrđivanje vlasništva jednog dela parcele br. 1037/36, na mestu zvano „Selo Gore“ katastarska opština Kosovo Polje (u daljem tekstu: sporna parcela), i da oni imaju svoje specifičnosti. Prvi sudski postupak se odnosio na krivični postupak protiv A.H vezano za protivzakonitu prodaju dela sporne parcele u kome je doneta presuda Osnovnog suda u Prištini, P. br. 1147/2006, od 7. jula 2006. godine i drugi sudski postupak se odnosio na parnični postupak kojim je podnosilac zahteva od Osnovnog suda u Prištini tražio da ustanovi pravo vlasništva podnosiocu nad delom sporne parcele pa je po ovom pitanju doneta je presuda Osnovnog suda u Prištini, C.br.1182/06, od 20. aprila 2016. godine.

13. Dana 16. juna 2006. godine, Osnovno javno tužilaštvo je podiglo optužnicu PP. br. 1884 – 15/2005 protiv A.H, zbog osnovane sumnje da je izvršio protiv zakonitu prodaju nekoliko nepokretnosti među kojima je i deo sporne parcele. Dana 7. decembra 2006. godine, Osnovni sud u Prištini je presudom P. br. 1147/2006 proglasio krivim A.H za izvršenje krivičnog dela prevare i legalizacije lažnog sadržaja odnosno protiv zakonite prodaje nekoliko parcela uključujući i sporu parcelu i shodno tome mu je izrečena zatvorska kazna. U obrazloženju svoje presude, Osnovni sud je u delu koji se tiče protiv zakonite prodaje sporne parcele naveo,

„Što se tiče oštećenih S. S, S. Q i M. B, optuženi je izvršio krivično delo prevare iz člana 261., stav 2. PKZK zato što je nepokretnu imovinu koju je prvo prodao oštećenom S. S, kasnije prodao i S.Q i M. B. Oštećeni S. S je osporio da je imao neki dogovor između optuženog i ovde oštećenog u vezi sa preprodajom te nepokretne imovine. I to delovanje optuženog predstavlja njegovu posvećenost u pravcu prevare ljudi u vezi sa prodajom nepokretne imovine, i ujedno iz činjenice da je prodao nepokretnu imovinu za koju je jednom već uzeo novac od oštećenog S. S, pokazuje da je sada optuženi obavljao prevaru građana u obliku zanata – odnosno kao „profesiju“[...] U vezi sa imovinsko – pravnim zahtevima oštećenih, sud je odlučio da iste uputi u redovni pravno – parnični spor zato što su ti zahtevi bili naglašeni u alternativni (ili da se vrati nepokretna imovina, ili da se izvrši nadoknada, konfikujući nepokretnu imovinu sada optuženom koja je moguće da je upisana u ime nekog drugog lica) i razmatranje tih zahteva bi odugovlačilo donošenje odluke u ovom krivičnom postupku“.

Postupak koji je vođen na zahtev podnosioca radi utvrđivanja vlasništva na delu sporne parcele

14. Dana 7. avgusta 2001. godine, T.M i A.H. su potpisali Ugovor o kupoprodaji nepokretnosti odnosno ½ idealnog dela sporna parcela u površini od 52,92 ari.
15. Dana 12. avgusta 2001. godine, podnosilac zahteva i A.H. su potpisali Ugovor o kupoprodaji nepokretnosti odnosno dela sporne parcele u površini od 16 ari br. koji, na osnovu spisa predmeta, ovim ugovor nije precizirano koji deo parcela je kupljen niti je ovaj ugovor overen kod nadležnog suda.

16. Dana 19. juna 2006. godine, podnosilac zahteva je izjavio tužbu za utvrđivanje vlasništva Osnovnom sudu u Prištini kojom je tražio pravo svojine na delu sporne parcele. Podnosilac zahteva je u svojoj žalbi naveo da je zemljišta od 16,00 ari koje je deo sporne parcele kupio od prodavca A.H 17 avgusta 2001 god., ali je 2002. godine isti deo sporne parcele, A.H prodao M.B i S.Q iako je obaveza A.H bila kupljeni deo sporne parcele preda podnosiocu zahteva u državinu.
17. Dana 20. aprila 2016. godine, Osnovni sud u Prištini je presudom C.br.1182/06 odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca na način da nije priznao pravo vlasništva podnosioca zahteva na delu sporne parcela.
18. U obrazloženju svoje presude, Osnovni sud je između ostalog naveo da podnosilac zahteva,
- „nije učinio ubedljivim pred sudom da je vlasnik dela predmetne parcele, nije pružao dokaze za koji deo parcele je postao vlasnik, nije pružao dimenzije za koje navodi da je stekao vlasničko pravo. Takođe nije imao u posedu ili korišćenju deo parcele koje je pomenuta. U delu pomenute parcele tuženi M.B i S.Q su izgradili građevinske objekte – kuće i nisu ometani ni od koga, a to su učinili na osnovu ugovora o kupoprodaji koji su potpisani sa prodavcem, ovde tuženim A. H. Tuženi M. B i S.Q u smislu člana 24 ZOIPO-a su stekli pravo vlasništva na deo predmetne parcele. Tužilac nije dokazao pred sudom da ima pravo vlasništva nad delom predmetne parcele za koju traži da mu se vrati. On nije pružao dokaze o identitetu dela predmetne parcele, njenim granicama i dr. i nije pružao dokaze da mu je prodavac A. H predao istu u posed.[...]“.*
19. Ne utvrđenog datuma podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu na rešenje (C.br.1182/06) Osnovnog suda u Prištini od 20. aprila 2016. godine zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.
20. Dana 29. maja 2020. godine, Apelacioni sud je presudom Ac.br.296/17 odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i u potpunosti potvrdio prvostepenu presudu.
21. U obrazloženju svoje presude, Apelacioni sud je naveo,
- „ tužilac nije uspeo da čini pouzdanim pred sudom da je vlasnik dela predmetne parcele, dakle nije pružio dokaze za koji deo predmetne parcele je postao vlasnik, nije ponudio dimenzije nad kojima navodi da je dobio pravo vlasništva. Takođe tužilac nikada nije imao u državini a ni u korišćenju delove potraživane parcele. Dok su u delu potražene parcele tuženi ušli u državinu, izgradili su svoje kuće, na osnovu ugovora o kupo – prodaji. Po članu 319. 1. ZPP-a predviđa se da „Svaka od stranaka u parnici je dužna da dokazuje činjenice na kojima zasniva svoje zahteve i ciljeve“, a da u konkretnom slučaju tužilac nije dokazao pred sudom da ima imovinsko pravo nad delom predmetne parcele čiji deo potražuje, njeno ograničenje, kao i nije pružio dokaze da mu nije ikada predata u državinu od strane prodavca. Apelacioni sud ocenjuje da u smislu materijalno – pravnih odredbi na koje se pozivao prvostepeni sud, a u skladu sa činjeničnim*

stanjem, uzimajući u obzir okolnosti ovog slučaja, proizilazi da je prvostepeni sud odlučio na pravičan i zakonit način kada je odbio tužbeni zahtev tužioca. Apelacioni sud je uzeo kao osnovu i druge navode tužioca, ali oni nisu uticali kako bi se drugačije odlučilo nego kao u izreci ove presude.“.

22. Neutvrđenog datuma, podnosilac zahteva je uložila zahtev za revizijom Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda Ac.br.296/17, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.
23. Dana 12. aprila 2021. godine, Vrhovni sud je doneo presudom Rev.br. 2/2021, kojim se odbio reviziju podnosioca zahteva kao neosnovanu.
24. U obrazloženju ove presude, Vrhovni sud je naveo,

„ Za prenos vlasništva nekretnine potrebna je pravna i važeća radnja između onoga koji je otuđuje i dobitnika kao pravna osnova za upis izmene vlasništva u Registar prava na nekretnine. Stranke nisu ostvarile pravnu radnju zato što nisu naznačile parcele a ni za ugovorenu površinu nije upisano imovinsko pravo u javnim registrima, a što je suštinsko za dobijanje vlasništva. Vrhovni sud je imao u vidu nedostatke obrazloženja presude prvostepenog suda i drugostepenog suda, odnosno gde se pogrešno zaključuje da su tuženi M.B i S.Q, u smislu člana 24. ZOSPO, dobili pravo vlasništva nad dotičnim delovima parcele zato što još uvek nisu ispunjeni zakonski uslovi, i to treba da se priznaje presudom nadležnog suda, inače oni ne mogu da se izjave vlasnicima a ni da se registruju bez utvrđenja preko sudskog postupka, zato što se zakonodavac u članu 24. poziva na objekte savesno izgrađene na tuđem zemljištu. Međutim, uzimajući u obzir da je u pitanju odbijajuća presuda, ovo pitanje nije relevantno i ne bi imalo uticaja na donošenje bilo kakve druge odluke zato što presude obe instance ne utvrđuju imovinsko pravo tuženih nad konkretnim parcelama. [...].“.

Navodi podnosioca zahteva

25. Podnosilac zahteva smatra da su redovni sudovi, osporenim odlukama povredili član 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i član 46. [Zaštita Imovine] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLjP.
26. U svom zahtevu podnosilac ističe, *“Na početku prvostepena odluka je obuhvaćena suštinskim povredama odredaba parničnog postupka, pogrešne primene materijalnog prava i pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja, a gde uprkos svim dokazima koji su dokazali imovinsko pravo, prvostepeni sud je odlučio da odbije tužbu, a sve te povrede nisu uklonjene ili ispravljene od viših sudova koji su postupali po pravnim sredstvima tužioca.”.*
27. S tim u vezi, podnosilac zahteva se žali Sudu da je Osnovni sud takođe pogrešno utvrdio činjenično stanje navodeći *“ sud nije uopšte uzeo kao osnovu činjenicu i izjavu trećeg tuženog, A. H, koji je priznao na sudu da je navedenu imovinu prodao tužiocu i za tu stvar, zbog prevare, isti je proglašen krivim i osuđen od*

Osnovnog suda u Prištini po presudi P. br. 1147/2006 (vidi u svojstvu postupka presudu u spisima predmeta)."

28. U nastavku podnosilac takođe navodi, "sudovi [...] nisu poštovali prava i jednakost stranaka u postupku zato što su povređena prava podnosioca zahteva zagarantovana članom 31. (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) Ustava Republike Kosovo, i članom 6., Pravo na pravično suđenje Evropske konvencije za ljudska prava i slobode, a gde je povodom donošenja te odluke i odbijanjem tužbe, teško povređeno pravo na imovinu koja se garantuje članom 46. Ustava Republike Kosovo."
29. Što se tiče navodnih povreda člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, podnosilac zahteva smatra da su odluke redovnih sudova donete povređujući pravo na pravično suđenje, navodeći, "Apelacioni sud i Vrhovni nisu uopšte uzeli u obzir žalbene navode tužioca i nisu uzeli kao osnovu ni navode iz zapisnika održanih sednica, na koje je i tužilac stavio naglasak u svojoj žalbi i reviziji. Tim opravdanjem prvostepene odluke od strane prvostepenog suda, koje je nastavljeno od Apelacionog suda i Vrhovnog suda, tužilac smatra da se ugrožava pravna sigurnost na Kosovu, uzimajući u obzir da više niko nije siguran u kupovini imovine jer i kada postoji važeća pravna radnja, nije moguće da se ostvari dobijeno pravo a ni adekvatna naknada za plaćenu cenu, a koju niko nije osporio u postupku."
30. Tvrdnju u vezi sa povredom člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP-a, podnosilac zahteva povezuje i sa pogrešnom primenom zakona i pogrešno utvrđenim činjeničnim stanjem od strane redovnih sudova. S tim u vezi, on naglašava da "sud je trebao da pazi na merodavnost tužbe i na osnovu nespornih dokaza, da prizna tužilačkoj strani pravo vlasništva ili da minimalno, uz saglasnost relevantnih stranaka, odredi obavezu o nadoknadi štete koja je prouzrokovana prema tužiocu."
31. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da utvrdi povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, da se osporena odluka proglasi nevažećom i predmet vrati, "na ponovno razmatranje i ponovno odlučivanje prvom stepenu, Osnovnom sudu u Prištini – Opštem departmanu, tu gde su se dogodile sve proceduralne zakonske i ustavne povrede."

Prihvatljivost zahteva

32. Sud prvo ispituje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje propisani Zakonom i Poslovníkom o radu.
33. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuje:

"Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom"
34. U nastavku, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kako je to određeno Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na

članove 47 [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

1. *Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.*
2. *Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.*

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od četiri (4) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

35. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređena u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima utvrđenim u članu 49. Zakona.
36. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Pravila 39 (1) (d) i (2) Poslovnika propisuju uslove na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Pravilo 39 (1) (d) i (2) propisuje:
 - “(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:
[...]
(d) ako zahtev tačno razjašnjava i, adekvatno iznosi činjenice i navode da su prava ili odredbe ustava povređene
[...]*
 - (2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.*
37. Sud podseća da je gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi ESLJP-a i sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje navedenom da proglašava neprihvatljive zahteve iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može proglasiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i

nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je definisano u stavu 2 pravila 39. Poslovnika(vidi predmet KIO4/21, podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26 takođe vidi predmet KI175/20, podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).

38. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao „očigledno neosnovan“ u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazvati ih „očigledno neosnovanim navodima“. Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „*četurtoog stepena*“; (ii) navodi koji se kategorišu kao „*očigledni ili jasni nedostatak povreda*“; (iii) „*nepotkrepljeni ili neobrazloženi*“ navodi; i na kraju, (iv) „*konfuzni i nejasni*“ navodi. (Vidi: tačnije za koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao „očigledno neosnovan“ i specifičnosti gore pomenutih četiri kategorija navoda kvalifikovanih kao „*očigledno neosnovani*“, Praktični vodič ESLJP-a o Uslovima prihvatljivosti od 31. avgusta 2019. godine; Deo III. Neprihvatljivost merituma, A. očigledno neosnovani navodi, stavovi 255 do 284 takođe vidi predmet KIO4/21, citiran gore, stav 27 kao i predmet KI175/20, citiran gore, stav 38).
39. U ovom kontekstu, kao i u daljem tekstu, kako bi ocenio prihvatljivost zahteva, odnosno u okolnostima ovog slučaja, kako bi ocenio da li je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će se prvo podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i odgovarajuće navode podnosioca zahteva, pri čijoj će oceni Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojima je, u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, obavezan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom(vidi predmet KIO4/21, citiran gore, stav 28).
40. Sud podseća da podnosilac zahteva u suštini navodi dve vrste povreda i to i) navodne povrede člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP i povrede principa pravne sigurnosti kao i ii) navodne povrede člana 46 Ustava. Stoga će Sud ove navode pojedinačno razmatrati.

i) Što se tiče navodnih povreda člana 31 Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP a u vezi pogrešnom primenom zakona i porešno utvrđenim činjeničnim stanjem

41. Sud primećuje da se suština žalbe podnosioca zahteva sastoji u navodu da je: *prvostepena odluka je obuhvaćena suštinskim povredama odredaba parničnog postupka, pogrešne primene materijalnog prava i pogrešnog utvrđivanja činjeničnog stanja, a gde uprkos svim dokazima koji su dokazali imovinsko pravo, prvostepeni sud je odlučio da odbije tužbu, a sve te povrede nisu uklonjene ili ispravljene od viših sudova koji su postupali po pravnim sredstvima tužioca.*”

42. S tim u vezi, Sud je, zasnivajući se na sudskoj praksi ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njene karakteristike, kao što su definisane kroz EKLJP kao i princip supsidijarnosti i doktrinu četvrtog stepena, dosledno naglašavao razliku između „ustavnosti“ i „zakonitosti“ i isticao da nije njegova dužnost da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnom primenom zakona koje je navodno počinio redovni sud, osim i u meri u kojoj su takve greške mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP-om. (Vidi: u tom smislu, između ostalog, slučajeve Suda KI128/18, podnosilac zahteva: *Akcionarsko udruženje Limak Kosovo International Airport S.H.A.*, „Adem Jashari“, rešenje od 28. juna 2019. godine, stav 55; KI62/19, podnosilac zahteva: *Gani Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. decembra 2019. godine, stavovi 56-57; KI110/19, podnosilac zahteva: *Fisnik Baftijari*, rešenje o neprihvatljivosti od 07 novembar 2019. godine, stav 40).
43. Sud je takođe dosledno tvrdio da nije uloga ovog Suda da preispituje zaključke redovnih sudova u vezi sa činjeničnim stanjem i primenom materijalnog prava i da ne može sam oceniti činjenice koje su dovele redovni sud dotle da donese jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupio kao sud „četvrtog stepena“, što bi rezultiralo nepoštovanjem granica postavljenih u njegovoj nadležnosti. (Vidi: u tom smislu slučaj ESLJP-a *García Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i reference koje su tamo korišćene; i vidi, takođe slučajeve Suda KI128/18, gore citiran, stav 56; i KI62/19, gore citiran, stav 58).
44. Sud primećuje da su Apelacioni kao i Vrhovni sud detaljno obrazložili zašto nisu prihvatili zahtev podnosioca za utvrđivanje vlasništva na delu spornoj parceli, sud takođe primećuje da podnosilac pored zahteva za utvrđivanje vlasništva nikada nije podneo zahteva za nadoknadom štete te se shodno tome redovni sudovi nikada nisu bavili ovim pitanjem.
45. Najpre je Osnovni sud u Prištini je [presudom C.br.1182/06] odbio kao neosnovan zahtev podnosioca, sa obrazloženjem da „[...] Tužilac nije dokazao pred sudom da ima pravo vlasništva nad delom predmetne parcele za koju traži da mu se vrati. On nije pružao dokaze o identitetu dela predmetne parcele, njenim granicama i dr. i nije pružao dokaze da mu je prodavac A. H predao istu u posed.“.
46. Dalje, Apelacioni sud je [presudom Ac. br. 296/17], je u potpunosti potvrdilo presudu [C.br.1182/06] Osnovnog suda sa obrazloženjem da, „[...] Po članu 319. 1. ZPP-a predviđa se da „Svaka od stranaka u parnici je dužna da dokazuje činjenice na kojima zasniva svoje zahteve i ciljeve“, a da u konkretnom slučaju tužilac nije dokazao pred sudom da ima imovinsko pravo nad delom predmetne parcele čiji deo potražuje, njeno ograničenje, kao i nije pružio dokaze da mu nje ikada predata u državinu od strane prodavca. Apelacioni sud ocenjuje da u smislu materijalno – pravnih odredbi na koje se pozivao prvostepeni sud, a u skladu sa činjeničnim stanjem, uzimajući u obzir okolnosti ovog slučaja, proizilazi da je prvostepeni sud odlučio na pravičan i zakonit način kada je odbio tužbeni zahtev tužioca, [...]“.

47. Na kraju o ovim navodima podnosioca odlučivao je i Vrhovni sud koji je odbio reviziju podnosioca i potvrdio je prvostepenu I drugostepenu presudu.
48. S tim u vezi, Sud se poziva na presudu [Rev. br. 2/2021] Vrhovnog suda, gde je obrazloženo *“Prvostepeni sud je pravično primenio odredbe ZOSPO kada je sa pravom zaključio da na osnovu izvedenih dokaza jasno proizilazi da imovina nije dobijena od tužioca u skladu sa članom 20. Zakona o svojinsko pravnim odnosima (Sl. list SFRJ br. 6/80) gde se propisuje da: „Pravo svojine stiče se po samom zakonu, na osnovu pravnog posla i nasleđivanjem. Pravo svojine stiče se i odlukom državnog organa, na način i pod uslovima određenim zakonom“ – što podrazumeva pismeni oblik, overa pri organu i upis svojine u javni registar. Za prenos vlasništva nekretnine potrebna je pravna i važeća radnja između onoga koji je otuđuje i dobitnika kao pravna osnova za upis izmene vlasništva u Registar prava na nekretnine. Stranke nisu ostvarile pravnu radnju zato što nisu naznačile parcele a ni za ugovorenu površinu nije upisano imovinsko pravo u javnim registrima, a što je suštinsko za dobijanje vlasništva.“*
49. Takođe sud se poziva i na presudu [P. br. 1147/2006] Osnovnog suda u Prištini u kojoj je Osnovni sud utvrdio krivici A.H a podnosioca zahteva i druge oštećene stranke uputio na pokretanje parnice u cilju ostvarivanja svojih imovinskih prava. Međutim kao što se iz presuda redovnih sudova može primetiti podnosilac se obratio osnovnom sudu za zahtevom za utvrđivanje vlasništva, koji je odbijen iz gore navedenih razloga.
50. Sud, shodno tome, utvrđuje da su podnosilac zahteva imao pogodnosti kontradiktornog postupka, i da je mogao u raznim fazama postupka iznositi tvrdnje i dokaze koje su smatrali bitnima za svoj predmet; imao je priliku delotvorno pobijati tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana; redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njihove tvrdnje koje su, gledano objektivno, bile bitne za rešenje predmeta; činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku su detaljno izneseni, te je stoga postupak, uzet u celini, bio pravičan (vidi: *mutatis mutandis*, presudu ESLJP-a od 21. januara 1999. godine, *Garcia Ruiz protiv Španije*, br. 30544/96, stavovi 29 i 30 vidi, takođe predmet Suda KI22/19, podnosilac zahteva: *Sabit Ilazi*, rešenje od 07. juna 2019. godine, stav 42 kao i predmet Suda KI128/18, gore citiran, stav 58).
51. U okolnostima ovog slučaja, Sud ističe da, pored navoda pogrešnom tumačenju zakona odnosno pogrešno utvrđenom činjeničnim stanju, podnosilac zahteva ne potkrepljuje u dovoljnoj meri niti argumentuje pred Sudom kako je ova primena zakona i utvrđeno činjenično stanje od strane redovnih sudova moglo da bude *„očigledno pogrešno“*, što je rezultiralo *„proizvoljnim zaključcima“* ili *„očigledno neobrazloženim“* za podnosioca zahteva ili kako postupci pred redovnim sudovima u celosti, možda nisu bili pravični ili čak proizvoljni. Pored toga, Sud ocenjuje da su redovni sudovi uzeli u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja, navode podnosioca zahteva i obrazložili iste i jasno obrazložili zašto zahtev podnosioca za utvrđivanjem vlasništva nije prihvatljiv. (Vidi: u tom smislu, slučaj Suda KI64/20, podnosilac zahteva: *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 03. avgusta 2020. godine, stav 41 i KI22/19, citiran gore stav 43).

52. Shodno tome, Sud zaključuje navodi podnosioca zahteva o povredi Ustava zbog pogrešnog tumačenja i pogreše primene važećeg zakona su (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi „četrtoog stepena“; i kao takvi, ovi navodi podnosioca zahteva su očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (2) pravila 39.

ii) Što se tiče navodnih povreda člana 46 [Zaštita imovine] Ustava i povrede principa pravne sigurnosti

53. Što se tiče navoda o povredu prava zagaranovanih članovima 46 Ustava podnosioca zahteva navode da, “sudovi [...] nisu poštovali prava i jednakost stranaka u postupku zato što su povređena prava podnosioca zahteva zagaranovana članom 31. (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) Ustava Republike Kosovo, i članom 6., Pravo na pravično suđenje Evropske konvencije za ljudska prava i slobode, a gde je povodom donošenja te odluke i odbijanjem tužbe, teško povređeno pravo na imovinu koja se garantuje članom 46. Ustava Republike Kosovo.”.
54. U konkretnom slučaju, podnosilac je naveo samo povrede članova 46 Ustava i povredu principa pravne sigurnosti, međutim podnosilac dalje u zahtevu ne pruža detaljnije obrazloženje kako je došlo do povrede ustavnih garancija. Sud podseća da je on dosledno isticao da samo pozivanje na članove Ustava i EKLJP i njihovo pominjanje nije dovoljno da se izgradi argumentovana tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrde takve povrede Ustava, podnosioci zahteva treba da osiguraju obrazložene navode i ubedljive argumente (vidi, u ovom kontekstu, predmete KI175/20, citiran gore, stav 81 KI166/20 citiran gore stav 52 KI 04/21 citiran gore stav 38- 39).
55. Shodno tome, Sud utvrđuje da što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi prava koja su zagaranovana članovima 46 Ustava i principa pravne sigurnosti, zahtev se treba proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovanim, kao što je propisano u stavu (1) (d) pravila 39 Poslovnika o Radu.

Zaključak

56. Stoga, Sud zaključuje da se navodi podnosioca zahteva o povredi prava, (i) zagaranovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP kao i (ii) zagaranovanih članom 46 Ustava trebaju proglasiti neprihvatljivim u celosti kao očigledno neosnovani jer se ovi navodi podnosioca zahteva kvalifikuju se kao navodi koji spadaju u kategoriju „nepotkrepljeni ili ne obrazloženi“. Prema tome, zahtev se u celosti treba proglasiti neprihvatljiv kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kao što je propisano u stavu (1) (d) i stavu (2) pravila 39 Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava i članovima 20 i 48. Zakona kao i stavu (1) (d) i stavu (2) pravila 39 Poslovnika, dana 11. maja 2022., jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selyete Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani